

ТАНЕКЕ

Seiklusrikas päev

OLEME KÕIK VAPRAD LAPSED —
SEST ET ME OKTOOBRILAPSED.
VÕORAD MEILE VIRIN, NUTT,
TARGAKS SAADA MEIL ON RUTT.

Punane buss peatus otse metskonna väravas. «Tragid» vupsasid bussist välja. Tuuli isa, metsnik Ants Kask juba ootas õuel. Peagi astuti mööda metsa-sihti taimeaia poole. Metsnik näitas käega noortele mändidele jalgraja ääres: «Selle männiku istutasid 15 aastat tagasi teie kooli õpilased.»

«Kas meie tuleme ka puid istutama?» oli Kaarel huvitatud. Metsnik noogutas. «Teie lapsed on meil igal kevadel abiks käinud. Kolme-nelja aasta pärast ootame teidki.»

Märkamatult jõuti kõrge võrkaia ette. Taimeaias polnud keegi varem käinud, seepärast oli vaatamist ja pärimist palju. Sirgetes rivides kikitasi oksakesi tuhanded väikesed kuuselapsed. Ka männitaimede kohevaid puhmi polnud raske üles leida. Lehtpuude tundmisega jäädgi häfta. Metsnik näitas lastele labidat meenutavat tööriista. «See on kiil, meie hea abiline puude istutamisel.» Ta vajutas kiilu metallist otsaga maa sisse kitsa sügava augu. Tuuli pani ettevaatlikult männitaimede auku ja hoidis seda ladvast kinni, kuni isa mulla peale lükkas. Metsnik selgitas: «Taimede auku asetades peab kindlasti vaatama, et juur kahekorra ei jääks.» Mitmeid puu- ja põõsaliike nägid lapsed elus esimest korda. Iga hea lõpeb kord, nii seegi tutvumisreis.

Aiaväravas ütlesid «Tragid» teejuhile suur aitäh! Aleviku lapsed läksid koos tähejuhtidega tagasi. Annel, Riinal, Peebul ja Kaaril seisis suur seiklus ees. Maanteele välja jõudnud, kuulutas Peep, et tema teab läbi metsa otseteed koju. Tööpoolest keeras vasakule kitsas kruusatee. Peebu õhutusel pöörduti kõrvale. Kahel pool kasvas tihe kuusemets. Metsaalune oli pime ja sünge. Ka ilm keeras halvaks, tõusis vinge tuul ja hakkas lõrtsi tulema. Anne ja Riina kõndisid vaikides. Riina oli mures: äkki tuli isa autoga metskonna juurde vastu ja ei leidnud teda. Tee tundus kahtlaselt pikk. Riina nurises: «Peaksime juba kodus olema, oma paar kilomeetrit on käidud.» Sammuti edasi. Riina ütles juba valjemini, et poisid ka kuuleks: «Oleme üle poole tunni kõmpinud, aga mets ei lõpe.» See võttis poisid ka tõsiseks. «Me oleme eksinud,» sosistas Riina hirmunult. Anne püüdis pinginaabrit lohutada: «Iga tee peab kuhugi välja viima.» Kaarel tegi ettepaneku tagasi minna. On küll pikk maa, aga kindel, et koju jõuab. Peep jäi enda juurde: varsti mets lõpeb ja siis pole küla enam kaugel. Riinale tikkus pisar silma. Anne tonksas talle külge: «Kuidas on oktoobrilaste reeglite teine salm!» Tagantpoolt kostus automürinat. Kurvi tagant ilmus nähtavale beež «Žiguli». Riina ohkas kergendatult. Auto peatus. Riina isa lükkas ukсед lahti ja küsis kurjalt: «Kas kodutee veel liiga lühike, et ringiga tulete?» Peebu õlad vajusid kühmu. Kui kõik lapsed olid koju sõidutatud ja auto oma aiavärvast sisse keeras, tunnistas isa juba päris lõbusalt: «Teid seal metsavahel lonkimas nähes mõtlesin, et meie laps lahustab juba valju häälega nutta, aga, näe, eksisin...»

EDA ALLIKMAA

Omal viisil

OLIVIA SAAR

OLEKS MINU OLEMINE,
TEEK SIN LAULU VALMIS,
AGA VIISIOTS SA POLE
MINU NÄÄRISALMIS.
KAS TEEB NÄÄRID NÄÄRILISEKS
KÜÜNLAHELGIS MAJA,
VÕI TEEB NÄÄRID VÄÄRILISEKS
NÄÄRILAULU KAJA?
ÜHE LIHTSA NÄÄRILAULU
MITMEKESI LOOME,
ENNE AGA KENA KUUSE
METSAST KOJU TOOME,
ENNE AGA EHTED KÜLGE
KUUSEPUULE SEAME,
OMAL VIISIL LAULU LAULDES
NÄÄRIÕHTUT PEAME.

Tuli tuppa nääripuu...

LEELO TUNGAL

VAATAB MEIE NÄÄRIPUU
ENNAST IMETLEDES PEEGLIST:
«OO, MIS RIKKUS MÄÄRATU!
NEED ON PUHTAST KULLAST KEED VIST!
KES MIND ILULT ÜLETAKS!
KÄED MUL TÄIS ON KULDA-KARDA.
TULIN ÕUEST NAGU SAKS,
LASIN TEHA KAMBRID KORDA.
SAIN VIST PUUDE KUNINGAKS ...
LADVAS KANNAN UHKET TÄHTE,
IGA OKSA KÜLGE LAPS
PANI MÕNE NÄÄRIEHTE.»

KÜÜNLAH KÄES ON KUUSEPUUL.
PEEGLIST IMETLEB TA ENNAST.
AKNAST, TUME MUIE SUUL,
VAATAB TEDA METSIK VENNAS.

Illustreerinud KELLI KAGOVERE

Nohu

HELLE LAAS

Mul oli nohu. Nohuga on nii, et ei saa flööti mängida. Nohuga tuleb isegi flööditundidest loobuda.

Kui ema poest koju jõudis, seisin poolpaljalt lahtise akna all.

«Mis sa, poiss, ometi teed? Väljas on kaheksateist kraadi külma! Endal nohu!» ahastas ema ja pani akna kinni.

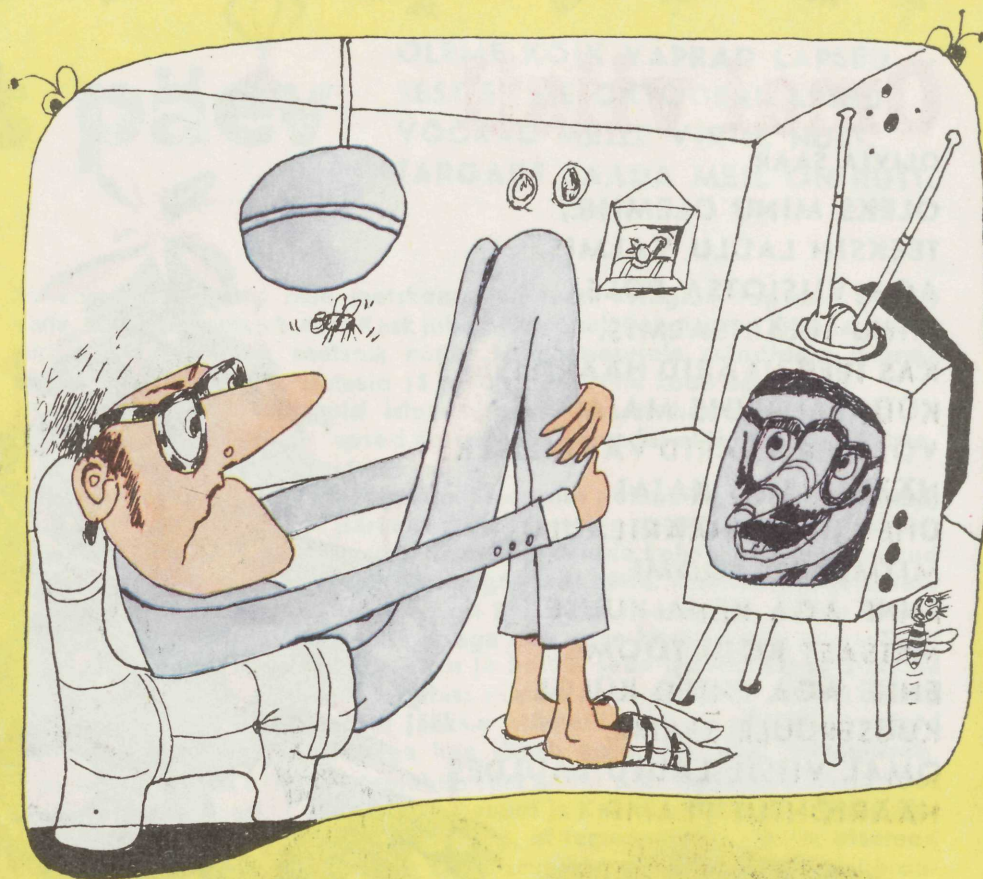
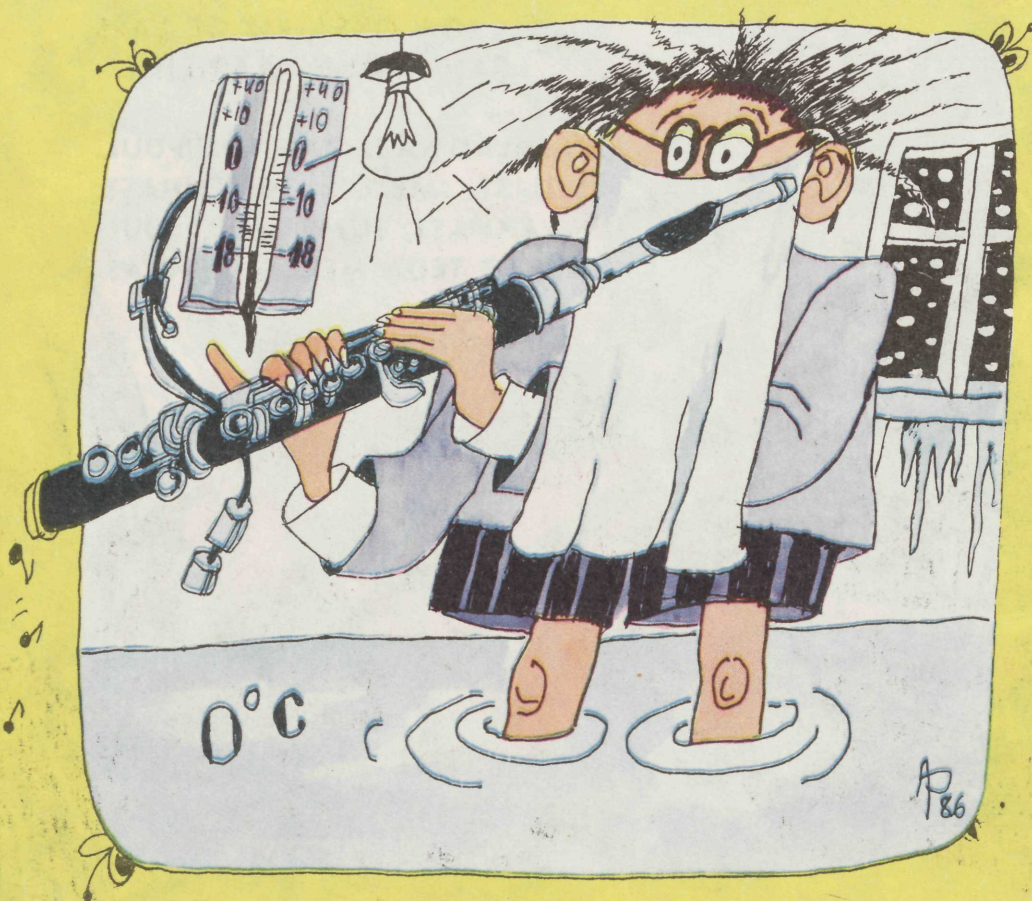
Teisel päeval tabas ema mind jääpurikat lutsimas.

«Nüüd on mul asi selge. Sa ei taha flööditunnis käia...»

Veensin ema:

«Otse vastupidi! Ma olen otsustanud nohu ära külmetada, et saaks flööditunnis käia.»

Ja nüüd ma muudkui käin ja käin... Oeh.

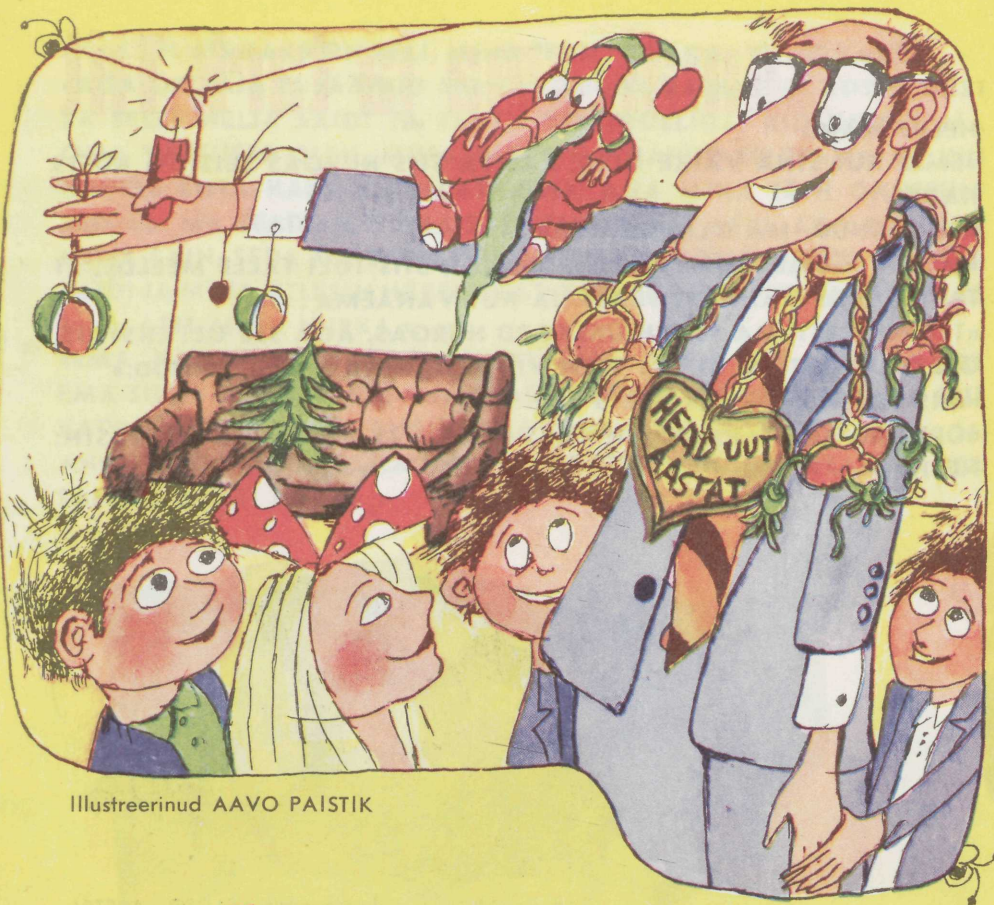

AIVAR POHLAK Pika isa

Pikal isal oli alati häda. Küll jäi voodi lühikeseks, küll osutusid ukсед madalaks. Kodus televiisori eeski ei tundnud pikk isa end hästi — diivan oli talle nii madal, et põlved varjasid pika isa eest ekraani ära. Seepärast oligi pikk isa kodus tihti tusane ning pika isa lapsed ning nende ema pidid aina kikiarvul käima. Kui pikk isa riidlema hakkas, langes lagedest krohvi — nii kõva hää! oli pikal isal. Vana-aasta viimasel päeval läks pikk isa kuuske ostma. Valis ja valis, aga mida sa ikka ostad, kui kuused kõik pisikesed, kõlbaksid parajasti pikale isale jalutuskepikeks. Pikk isa muutus tusaseks, kuid mis parata! Tuli üks selline väike kuuseke koju viia.

Kui pikk isa väikese kuusega koju jõudis, polnud seal veel kedagi ning pikk isa hakkas mõtlema. Mõtlemine oligi pika isa lemmiktegevus, sest selle juures ei saanud vähemalt pead kuhugi vastu lüüa. Kuusk on lühike, mina pikk, mõtles pikk isa. Hea oleks, kui saaks kuidagi... Ja tuligi siis heale mõttele.

Kui pika isa lapsed koos emaga koju jõudsid, nägid nad imelist pilti. Diivanil televiisori ees, täpselt seal, kus tavaliselt istus pikk isa, oli väike kuuseke.

Illustreerinud AAVO PAISTIK

nääriõhtu

Aga toanurgas, kus eelmistel aastatel oli olnud kuuse koht, seisis pikk isa, küünlad ja ehted küljes ning naeratus suul. Seda nähes naeratas emagi ning lapsed tantsisid rõõmuga pika isa ümber.

Üle hulga aja oli sellel nääriõhtul pika isa kodus jälle lusti ja naeru. Pikk isa seisis ehituna nurgas ning oli õnnelik. Esimest korda mitme aasta peale ei löönud ta ühtegi korda õhtu jooksul pead vastu uksepiita ning põlved ei varjanud televiisorit ära. Pika isa lapsed ja nende emagi olid õnnelikud, sest pikk isa ei pahandanud isegi siis, kui lapsed lärmates nääriisa ümber keksisid. Ja kui uus aasta juba kätte oli jõudnud, naeris pikk isa esimest korda elus: ho-ho-ho-hoo ning lagedest langes krohvi mis hirmus. Kuid keegi ei pahandanud sellegi üle. Kõigil oli tõepoolest väga lõbus õhtu. Küllap mõned lapsed on aga hakanud muretsema ja tahavad küsida, kas polnud väikesel kuusekesel seal diivanil mitte igav niiviisi üksi istuda. Neilegi võin ma julgelt kinnitada, et ei, ei olnud. Kuuseke oli isegi väga õnnelik. Kellele siis ei meeldiks rõõmsate inimeste keskel olla?

HILLI RAND

Näärivana juurde

Meil on kodus vanaaegne näärikaart. Väga ilus kaart. Selle peal on näärivana ja väike uhketes riietes rõõmus poiss, kes teda aitab. Vanatädi, kes kaardi tõi, rääkis: see poiss elab kogu aeg näärivana juures, seal on ju palju tööd, abi hädasti vaja. Ja küsis vennalt: «Kas sina ei taha päriks näärivana juurde elama minna? Mõttele, kui huvitav elu oleks, kui palju maid saaksid läbi käia! Äkki on tal praegu just sinusugust poissi tarvis.» Vend pani kaardi oma kappi. Aeg-ajalt võttis ta selle välja, vaatas ja jäi mõttesse.

«Noh, kas oled midagi otsustanud?» küsis isa.

«Ega sa meid ometi maha jäta?» päris ema.

Vend vaikus mõtlikult, lõpuks ütles, et ta veel ei tea.

Õed kurtsid emale: «Äkki läheb ta tõesti minema, kui näärivana meile tuleb. Siis me teda enam ei näegi. Parem kirjutame näärivanale, et ärgu ta sellel aastal meile sisse astugu.»

«Kuulame kõigepealt, mida ta otsustab,» arvas ema.

Näärideni oli jäänud paar päeva, kui vend õhtul ema käest kinni võttis. «Otsustasin, et ma ikkagi ei lähe ära, teil hakkaks kangesti kahju. Iseasi, kui saaks teid kõiki kaasa võtta, aga vaevalt näärivana nii palju abilisi tahab. Võib-olla mõnel poisil polegi isa, ema ja õdesid, mingu siis tema.»

«Tõepoolest,» kinnitas ema, «kuidas me ilma sinuta elada saaksime!»

Rumal ema ja tark Tiit

HELJO MÄND

«EMA, KUI SINA VÄIKE OLID, KAS SA SIIS NURGAS SEISID?» KÜSIS KADRI.

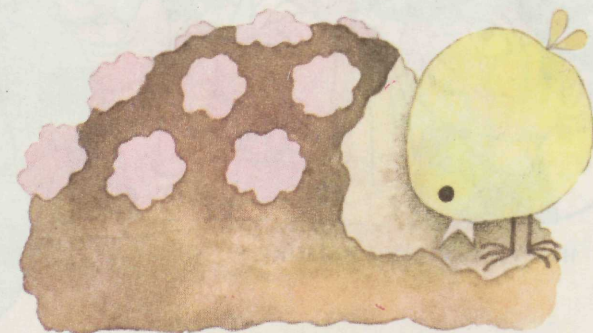
«EI SEISNUD. MA OLIN HEA LAPS.»

«MÖTLE JÄRELE. KUI VANAISA MÖTLES, SIIS TULI TALLE MEELDE, ET TA VALETAS VÄIKSEST PEAST. JA KUI VANAEMA...»

«TÕEPOOLEST, MA SEISIN ÜKSKORD NURGAS. AGA SEE OLI EKSITUS. ÕPETAJA MÖTLES, ET MA TEEN VIGURIT, KUID MA EI TEINUD.»

«MIS SA SIIS TEGID?» KÜSIS TIIT.

«ÕPETAJA KÜSIS: PALJU ON KAKS PLUSS KAKS? JA MINA VASTASIN: NELI.»

Illustreerinud HELDUR LARETEI

«Küpseta kooki, ema,» palus tibu ükskord kanaema.

Kana jäi nõusse ja saatis tibu tulehakatist tooma. Tibul said just laastud korjatud, kui kuuriuksele ilmus kass, küünised haardevalmis.

«Kulla kassike, lase mul minna,» palus tibu. «Kostitan sind pärast koogiga.»

«Hea küll,» jäi kass nõusse. «Olgu nii.» Kui tibu laastud emale tõi, rääkis ta kas-

sile antud lubadusest.

«Mis siis ikka,» lohutas kanaema. «Teen hästi suure koogi. Sellest jätkub sulle ja kassile.»

Kui kook küpseks sai, mõtles tibu seda veidike proovida. Kook tundus nii maitsev, et ta ei saanud arugi, kui oli selle viimseni nahka pistnud.

«Mis nüüd teha!» jooksis ta ema juurde. «Sõin kogemata terve koogi ära. Ja kass

võib kohe oma osa nõudma tulla.»

«Minu järel, tibu!» kaagutas kana. «Pögeneme!»

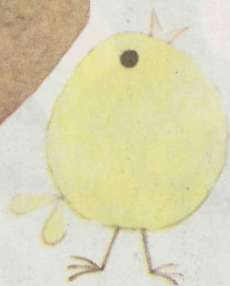
Kanaema ees, tibu järel, jooksid põgenjad naabermaja kööki. Seal peidupaika otsides pugesis nad suure savipotti. Kass oli aga põgenikke märganud. Peagi seisis ta köögiuksel.

«Siin kuskil nad on,» pomises kass vurrudesse. «Nägin oma silmaga, kuidas

Tibu

«KAKS PLUSS KAKS ON NELI, MINA TEAN SEDA KA,» ÜTLES KADRI.
 «AGA ÕPETAJA EI JÄÄNUD MU VASTUSEGA RAHULE JA KÜSIS: KUST SA SELLE NELJA SAID! TA TAHTIS KONTROLLIDA, KUI KINDEL MA OMA VASTUSES OLEN. MINA OLEKSIN PIDANUD SELETAMA, ET KUI KAHELE LIITA KAKS, ON ALATI NELI, AGA MINA JÄIN ÕNNETULT SEISMA. MA TEADSIN, ET MA SAIN EMA KÄEST ASJU, AGA KUST MA NELJA SAIN, SEDA MA EI TEADNUD. ÕPETAJA KÜSIS UUESTI: KUST SA SAID! JA MINA ÜTLESIN HÄBELIKULT: EMA KÄEST. ÕPETAJA VIHASTAS JA SAATIS MIND NURKA.»

«EMA, KAS SA OLID TÕESTI NII RUMAL!» KÜSIS TIIT. «KUIDAS SAI EMA SULLE NELJA ANDA, KUI EMAD EI KÄI ÜLDSE KOOLIS. AGA KUI KADRI KOOLI LÄHEB, SIIS HAKKA SINA KÜLL KOOLIS KÄIMA. JA ANNA ÕPETAJA NÄHES KADRILE NELI KÄTTE, MUIDU ÕPETAJA PANEB SAMUTI KADRI NURKA.»

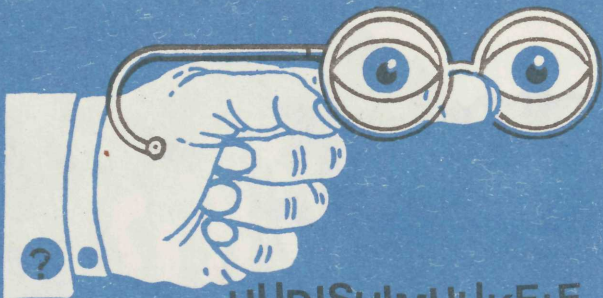
a kass

nad siia jooksid. Ega midagi. Tuleb paigale jääda. Küllap nad varsti välja ilmuvad.» Ja kass istus kannatlikult ootama. Tibu ja kanaema lõdisesid samal ajal savipotis. Kuid varsti läks tibul suur hirm üle ja ta sosistas emale kõrva: «Aevastus tükib peale.» «Vaata, et sa oma noka kinni hoiad!» vastas ema kurjalt. «Kass kuuleb ja leiab meid üles.»

Natukese aja pärast sosistas tibu jälle: «Aevastada tahaks! Kas või poole nokaga.» «Ei tohi,» ütles kanaema. «Ära mitte mõtlegi.» «Ainult nokaservast nipsuke?» «Kuss!» «Raasike!» «Ei tohi!» «Imevähe natuke!»

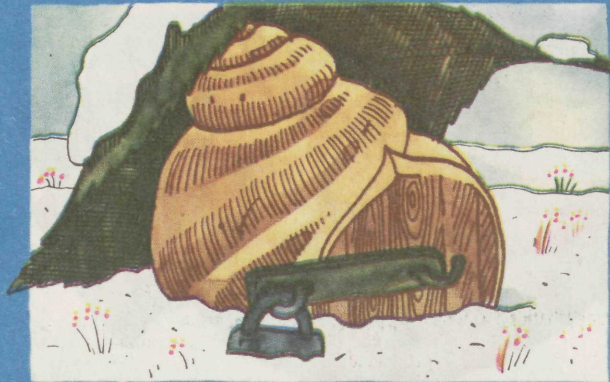
Kanaema tahtis jälle keelata, aga ei jõudnud. Tibu aevastas nii tugevasti, et pott pooleks põrus. Kass arvas, et pikne paugatas ja pistis nüüd omakorda põgenema. Enam ei olnud tibul tarvis kassi karta. Uhkelt astus ta ema kannul õue.

Birma muinasjutu järgi
 ümber jutustanud JAAN RANNAP

UUDISHIMULIKELE

Juba kuus aastat olete lugenud rubriiki «Uudishimulikele». 1980. aasta septembrikuu «Tähekeses» vastasime esimest korda teie küsimustele. Siis saite teada, kui kaua kasutame tinti, sulge, paberit ja kustutuslummi. Aastate jooksul olete selle rubriigi kaudu saanud vastuse sadadele küsimustele. Eriti huvitas teid loomade ja lindude elu, tehnika. Oleme jutustanud elust laias maailmas ja koduvabarligis. Nüüd jätab see rubriik mõneks ajaks teiega hüvasti.

MIS TEEB TIGU TALVEL!

Talvel tigu magab. Sügiseste külmade saabudes valmistab tigu endale talveks varjupaiga, kaevates maasse augu, kuhu asubki taliuinakusse. Augu kaevab tigu jalaga. Kui maapind on liiga kõva, heidab tigu selili ja rehitseb jalaga endale kattedeks puulehti. Puhkepaik valmis, tõmbub tigu oma kotta ja suleb enda järel sissekäigu. See võtab muidugi natuke aega, sest ukse, milleks on eriline lupja sisaldav kaaneke, peab tigu alles tegema.

Saab minustki veel näärimees

*Kui alles väike olin ma,
jään ema juttu uskuma,
et hästi paksu metsa sees
elab päris näärimees.*

*Miks on tal habe nõnda pikk
ja varuks ikka mõni trikk?
Miks külas käib ta nõnda harva
ja mantel ikka pruuni karva?*

*Nüüd lõpuks olen selgeks saand,
et näärivanad pole maalt.
Võib-olla kümne aasta pärast
saab minustki veel näärivana.*

RANNO KARPELIN,
Valga 1. Keskkooli
IVa klassi õpilane

Need rõõmsad lapsed siin pildil on «Tähekeses Maikuu algul kutsusime Ajakirjandusmaja saali lapsed. Nagu pildilt näha, ei puudunud kohal katuselt koos Väikevenna ja Bimboga. Paljusid eelmise aasta võidutöid olete juba näo ootavad veel ilmumisjärge. Nagu ikka detsember

OMALOOMING

KUTSUME KAASA LÕÖMA I, II JA III KLASSE KOOLES EI KÄI. OOTAME TEIE JOONISTUSTE RUARIKS 1987. A. VALMIS TÖÖLE LISAGE KLASSE, KUS ÕPITE, VÕI LASTEAED. ÜMBRUSTOOD LÄKITAGE AADRESSIL: TALLINN VÕITJAID OOTAVAD

Pildistanud ALAR TATSI

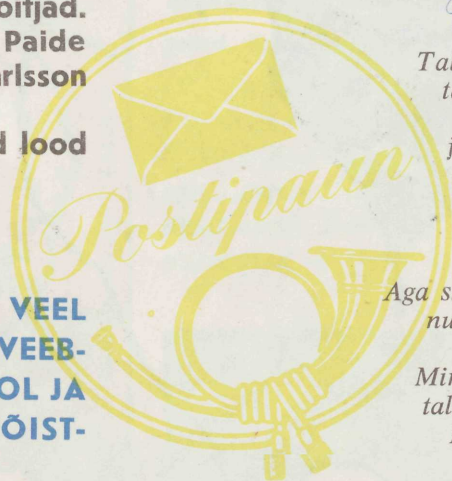
e» eelmise aasta omaloominguvõistluse võitjad.
i autasude järele Tallinna, Harju rajooni ja Paide
ntumiselt ka maailma parim tembutaja Karlsson

äinud ja «Postipaunast» lugenud, mitmed lood
mbris, kuulutame välja uue

VÕISTLUSE.

SSI ÕPILASI JA KA NEID LAPSI, KES VEEL
SI, LUULETUSI JA JUTUKESI JUBA 15. VEEB-
EES- JA PEREKONNANIMI, VANUS, KOOL JA
IKULE KIRJUTAGE «VÕISTLUSTÖÖ». VÕIST-
200107, PÄRNU MNT. 67A, «TÄHEKE».

TOREDAD AUHINNAD.

Ulakas talv

*Talv on trulla-trullakas,
talv on tralli-trallikas,
ta on lumepallikas
ja vahel päris ulakas.*

*Kui ta tahab,
siis ta võtab
libedaga jalad alt.
Aga siis, kui laps on paha,
nutab räästast pisaraid.*

*Mina taipan talve juttu,
talv see vahel marutab.
Minagi ju ühtepuhku
pole päris arukas.*

KRISTA KEEVALLIK,
Vääna 8-kl. kooli
III klassi õpilane

MITU NIME ON RAKVERE LINNAL OLNUD!

Kolm. 13. sajandil, üle seitsme ja poolesaja
aasta tagasi, oli Rakvere praegusel Vallimäel
eestlaste puulinnus Tarvanpää. Pisut hiljem,
kui puulinnuse asemele ehitati väike kivilinnus,
hakati seda paika Wesenbergiks kutsuma. Samal
13. sajandil võeti kasutusele ka nimi Rakvere.
Rahvajutu järgi lõonud Kalevipoeg siin maha
pahalase koera Raki. Selle järgi saanudki linn
endale nime — Raki vere paik.

KAS KOMPASS NÄITAB ALATI PÕHJA-LÖUNA SUUNDA!

Ei näita. Kui me näiteks läheksime lõunapoolu-
sele, näitaks magnetnõel mõlema otsaga põhja
poole. Sest ükskõik millises suunas me lõuna-
pooluselt teele asuksime, läheksime ikka põhja
poole. Täpselt samuti näitab kompass põhja-
poolusel ainult lõuna suunda.

Illustreerinud JÄAN TAMMSAAR

KUST PÄRINEB MAAPÄHKEL!

Maapähklil on mitu nime. Seda taime tuntakse
veel arahhise ja hiina pähkli nime all. Maapähkli
kodu on Lõuna-Ameerikas Brasiilias. Hiljem
hakati seda taime kasvatama ka Aasias ja Aafri-
kas. Maapähkel on üheaastane taim. Pöösas
kasvab 50—60 cm kõrguseks. Maapähkel on
huvitav taim selle poolest, et kaunad valmivad
mulla sees. Muld peab olema küllalt kohev ja
niiske, et kaunad saaksid selsesse tungida.
Maapähklist koristatakse käsitsi, taim tõmmatakse
koos juurtega välja.

Maapähklist saab väärtuslikku õli ja margarini.
Küllap sulle on tuttavad arahhise kommid,
arahhist lisatakse ka halvaale. Maapähklist võib
ka niisama süüa.

MISSUGUNE PUTUKAS LENDAB KÕIGE KIIREMINI!

Kärbsefaoline putukas sirelane. See putukas suudab kärmesti tiibu liigutades õhus paigal püsida nagu helikopter. Kui aga ilmub mingi oht, muudab ta välkkiirelt asukohta. Putukas lendab nii kiiresti, et me seda silmaga ei näe. On välja arvatud, et sirelane lendab kiirusega 10 meetrit sekundis. Et putuka keha on umbes 1 cm pikkune, läbib ta sekundiga 1000 kehapikkust.

KUS ON OLNUD SUURIM TEADAOLEV RAHESADU!

Suurtükikuulisuurused raheterad sadasid alla 1970. aastal Kansases (Ameerika Ühendriigid). Mõned neist kaalusid kolmveerand kilogrammi. Kõige suuremate raheterade (või rahekerade) läbimõõt oli 19 cm.

Suurem rahesadu Eestis oli Rakveres ja selle ümbruses ligi sada aastat tagasi. 1889. aasta juunikuus sadas seal hanemunadest jämedamat rahet. Suuremad terad olid 300 grammi raskused.

KUS ON KONN TALVEL!

Kogu suve hüppab pruunjas rohukonn kuival maal. Vesi tõmbab teda ligi kevadel seni, kuni ta vette koeb. Hilissügisel ronib konn vette talve eest peitu. Tiigi, järve või jõe põhjas kaevub ta mutta. Seal muda sees magab konn kuus kuud. Muda sees lebades hingab konn ainult naha kaudu. Magav konn on justkui tardunud ja nahahingamisest piisab talle täiesti.

Kohtumine näärivanaga

TÕNU SEERO

Mari oli emaga rannas. Nad võtsid seal päikest, nagu inimestel suvel kombeks. Äkki hüüdis Mari: «Ema, näe, näärivana!» «Mis sa lobised, mis näärivana sul suvel on,» pahandas ema, aga vaatas siiski sinnapoole, kuhu tüdruk näitas. Muidugi polnud seal näärivana. Oli üks tavaline päevitaja, tõmmu kui neeger. Habetki polnud tal ees. «On küll, on jah näärivana,» ei jätnud Mari järele. «Vaata, täpselt samasugused silmad kui meie näärivanal.» «Mis näärivana see ka on!» raputas ema pead. «See pole näärivana, ma ütlesin ju. Kui ei usu, mine küsi järele.»

«Lähengi,» ütles Mari ja sammus otse teed mehe juurde. «Tere, näärivana,» teretas ta julgelt.

«Tere,» ütles mees. «Kas sa tahad luuletust lugeda?»

«Ma... ma loen siiski parem sellele õigele näärivanale. Sellele habemega. Talvel.»

«Soo,» imestas mees. «Aga mina olen ju õige näärivana.» Ta kummardus ja sosistas Marile kõrva: «Tead, mul on praegu lihtsalt punkus. Tulin lõunasse suvitama. Hakkas nii palav, et ajasin habemegi maha. Küll talveks uus kasvab. Ainult ära sa kellelegi välja räägi, et

Illustreerinud EEVI VALDOV

ma näarivana olen. Mul pole ju kinke kaasas.»

«Hästi,» ütles Mari, «talvel tooge mulle siis vildikad.»

«Muidugi toon,» lubas näarivana. «Aga nüüd lähen ma küll ujuma. Teil on siin nii palav.»

Mari läks ema juurde tagasi.

«Noh, kas oli näarivana?» küsis ema. Mari tahtis juba öelda, et oli küll, kuid siis tuli talle näarivana palve meelde.

«Ei olnud.»

«Mis ma ütlesin!» ütles ema rõõmsalt. Näarideks sai Mari palju ilusaid kingitusi, kuid vildikaid seal ei olnud.

«Tähekesed» head sõbrad, Ülenurme Keskkooli IIIa klassi õpilased panid paberile isemoodi vigurijutud. Kahte neist pakume teilegi lugeda.

Oli soe suvepäev. Väljas paukus käre pakane. Murul kasvasid ilusad värvilised jäälilled. Päike paistis nii soojalt, et inimesed käisid paksude kasukate ja soojade saabastega. Suve kõige kuumemal ajal lendasid linnud kaugele külmale lõunamaale ja loomad jäid talveunne. Kui talv kätte jõudis, saabusid soojalt põhjamaalt tagasi linnud ja hakkasid pesitsema. Loomad aga ärkasid sügavast talveunest. Jäälilled murul sulasid üles ja muutusid suureks kevadiseks suurveeks.

SILJA LAI

Illustreerinud PRIIT PÄRN

Elas kord trollijuht. Ta oli nii hea rongijuht, et polnud teist sellist bussijuhti, kes oleks nii hästi oma ametit osanud, kui see trammijuht. No oli tema alles autojuht. Ükskord hakkas see bussijuht autot parandama. Ei saanud hakkama. Kutsus teised juhid appi. Rattad sai ta rongilt, rooli bussilt, kere trammilt. No tuli sellest alles auto!

LIINA LUHA

Margiti ja Marilyn isa Tõnis Tammoja on iga kolme päeva tagant terve ööpäeva kodunt ära. Tüdrukud teavad, et isa on siis tööl. Nende isa peab hästi huvitavat ametit: ta on valveautojuht Tallinna Tuletõrjeühingus. Teist samasugust tuletõrjemasinat pole kogu meie vabariigis. Auto nimi — «Bronto» — kõlab päris uhkelt, sellepärast jäi see tüdruku-tele meelde. Et selline auto valmis saaks, tegid koostööd mitmed maad: Nõukogude Liit, Soome, Ameerika Ühendriigid, Prantsusmaa, Itaalia ja Rootsi. Auto on 14 meetrit pikk ja kaalub 22 tonni. Niisama palju kaa-

Meie isa töötab tuletõrjes

Margit, Marilyn ja Tõnis Tammojaga
ajas juttu VIIVI VARIKSAAR

luvad kakskümmend kaks sõiduautot «Žiguli». Nii suurt ja rasket masinat juhtida pole lihtne. Tõnis Tammoja ongi I liigi autojuht. See tähendab, et ta tunneb põhjalikult liiklust, oskab hästi juhtida ega jää hätta ka parandamisega. Tõnis Tammoja tööpäev kulgeb nii. Hommikul kella seitsmeks tuleb ta garaaži. Kell kaheksa on sidekontroll. Tallinna tuletõrjujad saavad omavahel rääkida raadio teel. Seepärast uuritaksegi iga hommikul, kas kõik raadio-aparaadid on korras, valvemehed

kohal ja autod sõiduvalmis. Kes tuletõrjuja ametit peab, see hilineda ei tohi.

Kui auto juures parajasti midagi parandada pole, võib Margiti ja Marilyn isa telerit vaadata, raamatut lugeda või koroonat mängida. Öhtul heidab ta valveruumis voodisse. Aga kui teatatakse, et kusagil on tulekahju, peab auto kibekähku garaazist välja ajama. «Brontot» väikestele tulekahjudele ei kutsutagi. Selle auto abi vajatakse siis, kui on vaja kustutada katust või päästa inimesi kõrgetest majadest. Õnnetuspaigale jõudnud, toetab auto neli käppa vastu maad, et

oleks tugevam seista. Siis tõstetakse nool üles. See kõik toimub 2—3 minutiga. «Bronto» nool ulatub 11-korruselise maja katusele, 30—32 meetri kõrgusele. Noole otsas on korv, millesse ronib tuletõrjuja. Tõnis Tammoja vajutab all juhitud nupudele ja juhib abi täpselt sinna, kus seda vajatakse. Üleval korvis on veekahur, mis aitab tuld kustutada. Kui tuletõrjujal olemine liiga kuumaks kipub minema, vajutab ta nupule ja kohe ümbritseb teda vesikardin. Alt juhitud saab tuletõrjujaga rääkida raadio teel.

Aastas tuleb «Brontoga» teha keskmiselt kaks väljasõitu päevas. Seda on liiga palju, arvab Margiti ja Marilyn isa. Tulega käiakse liiga lohakalt ümber. Eriti hoolsalt peaksid emad ja isad tikke hoidma detsembrikuus, kui tubades näärikuused seismas.

Tõnis Tammoja kõige rõõmsamad päevad on siis, kui tuletõrjeauto rahulikult garaazis seisab.

Pildistanud TIIT KOHA

Mäkri leidub meil üle kogu Mandri-Eesti ja viimased kolmkümmend aastat ka Saaremaal. Ometigi pole enamikul lastest õnne olnud selle omapärase loomaga kohtuda mujal kui loomaaias. Mäger on ööloom ja isegi südasuviste valgete ööde ajal asutavad kõik lapsed endid juba magama, kui mäger hakkab tegutsema. Mäger on paraja õuekoera suurune masajavõitu loom. Tema karvastik on pruunikashall, kõhu alt mustjaspruun. Pea on valge, kuid piki pea külgi kulgeb süsimust lai vööt. Kuigi mäger on kiskja, pole tal niisuguse kehaehitusega kuigi kerge saakloomi püüda. Seefõttu ta toitubki peamiselt putukatest ja nende tõukudest, konnadest, linnunadest ja -poegadest, madudest (iseigi mürgistest rästikutest) ning mitmesugustest taimedest, metsamarjadest ning juurikatest. Niisugune toitumisviis jätab metsa palju jälgi maha. Kui leiata väikesi pahupidi pööratud mättaid ja puruks kistud mädasid kändusid, on mägrapoiss selles paigas maiustamas käinud. Mõnikord lendleb segipööratud pesajäänuste ümber maaheirilasi, kelle kärjed on mägra üheks maiuspalaks. Niisuguse söögipaiga lähistelt algavad tihti sissetallatud rajad, mis viivad metsarüppe peitunud liivakünka või oruveeruni, milles leidub hulganisti urgusid. See ongi mägra päevane redupaik. Tema esikäppade tugevad pikad küünised on üliusinad mullatöödel. Niisuguseid linnakesi kasutavad mägrad pikki aastaid. Samasse lähedusse on kaevatud väikesed käimlad, mis aeg-ajalt kinni aetakse ja uuendatakse. Niisugune tugevasti lehkav väljakäigukoht annab teistele loomadele teada, et selles linnakus elatakse. Aga ega mäger kade ole. Oma vanematesse ja kehvematesse urgudesse lubab ta sisse kolida ka

Pildistanud VÄINO SILM

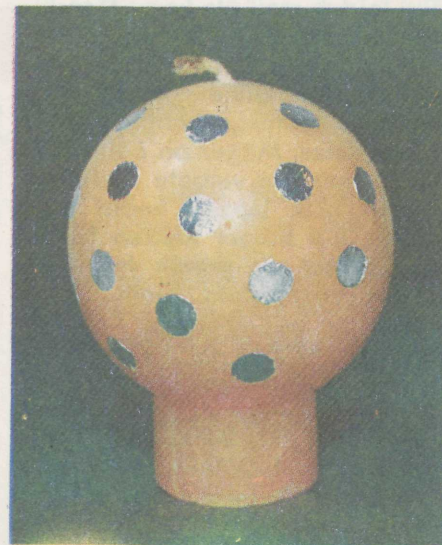
MÄGER

rebastel, kährikutel ning mõnikord isegi huntidel. Viimastega koos pole tal endal enam erilist asu, sest nad kipuvad majarahvale liiga tegema. Väga tihedais metsakolkais võib vahel harva mäkra siiski ka päeval tegutsemas kohata. Mäger näeb suhteliselt viletsasti ega pane vastu tuult lähenema juhtuvat inimest enamasti tähele. Liigub ta kerge sörkjooksuga. Kui urgudest kaugel juhtuvad teda koerad kiusama, siis surub ta tagumiku vastu puud või pöösast ning asub julgelt kaitsele. Lumes liikumine ja toidu leidmine käib sellele lühikeste jalgadega loomale üle jõu. Talveks langeb ta mõnes sügavamas hästi pehmeks vooderdatud urukambris taliuinakusse. Enamasti novembrist alates ei käi ta enam väljas ja hakkab ümbruse vastu huvi tundma alles kevadise päikesega. Mäger kogub

endale sügiseks naha alla nii paksu rasvakihi, et kaalub peaaegu kaks korda nii palju kui kevadel. Uru-sügavuses sünnivad ka mägra pojad. Sündides on nad valge harva karvaga abitud pimedad olevused ja saavad nägijaiks alles kuu aja pärast. Paari-kolme kuuselt hakkavad nad urust väljas käima ning kohe ka mägralinna lähemas ümbruses kaevetöid harjutama, väikesi lihtsaid urukesti kaevama. Taliuinakusse heidavad nad ikkagi koos emaga.

Mägrad toovad oma tööka ja toimeka elu jooksul metsakahjurite hävitamisega kasu märksa enam, kui sugeneb nende poolt riisunud linnupesadest kahju. Seepärast tuleb temasse ja tema urulinnakutesse suhtuda hoidlikult ega maksa talle liiga teha.

MATI KAAL

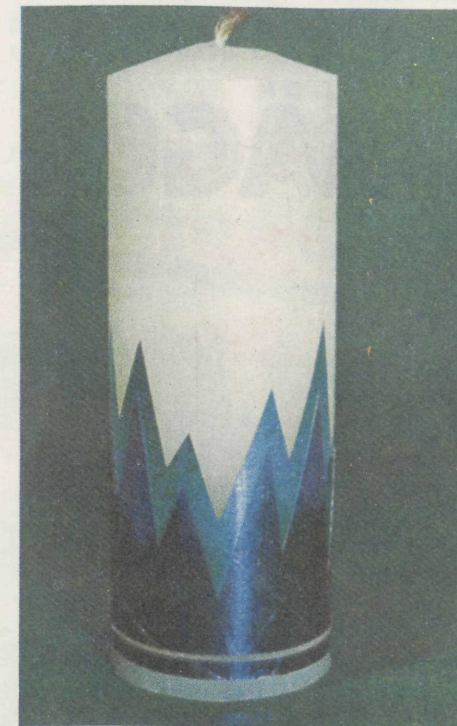
Küünlad valmistanud ja pildistanud HELI VEIGEL

Kaunistatud küünlad

Vähese vaevaga võid tavalisest kaunistuseta küünlast teha ainulaadse, sinu enda kujundatud must-riga küünla. Aasta kõige pimedamal ajal on see ka ilusa tähendusega kingitus.

Kõigi pildil olevate küünalde kaunistused on kääridega värvilisest hõbepaberist välja lõigatud ja liimpulga (või kummiliimi) abil küünlale kleebitud. Kui soovid, võid mustrid ja kujundid enne paberile joonistada. Seejärel, asetanud joonise hõbepaberile, saad pliiatsiga kontuuri üle joonistades selle ka hõbepaberile vajutada.

Soovitav on valida kujundid lihtsamad ja sirgete servadega, siis on tulemus kenam. Ka küünal olgu lihtne — igasugused keeru- ja käbi-küünlad lisakaunistusi ei vaja. Värvilist hõbepaberit müüakse kuu-sehete müügilettides.

ARVA ÄRAI ARVA ÄRAI ARVA

Joonistanud KURTI VOO

ELKÜ Keskomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsioon Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 12 1986. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 107, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kollegium: E. Haamer, R. Järvi, E. Mard, H. Rattiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mard 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja E. Allikmaa 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, sekretär-masinakirjutaja A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 30. 10. 1986. Trükkida antud 19. 11. 1986. Trükiarv 78 000. Otsepaaber nr. 1. 60x90/8. Trükoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,91. Tingvõrdõmmised 8,0. MB-09975. Tellimise nr. 4186. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkoda, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel MAARA VINDI joonistus «Uue aasta ootel».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин, 200090, Пärnu маantee, 67-а. Адрес редакция: ЭССР, Таллин, 200107, Пärnu маantee, 67-а. Цена 20 кол. Объем 2 печ. листа. Тираж 78 000. Заказ 4186.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	!

KES ON SIIA JOONISTATUD!
KIRJUTA VÄLJA NENDE NIMED.
NUMBRI JA VÄRVIGA TÄHISTATUD TÄHED
KIRJUTA RUUDUSTIKESSE.
SAAD KAKS SOOVI,
MIS SOBIVAD AASTAVAHETUSEKS.

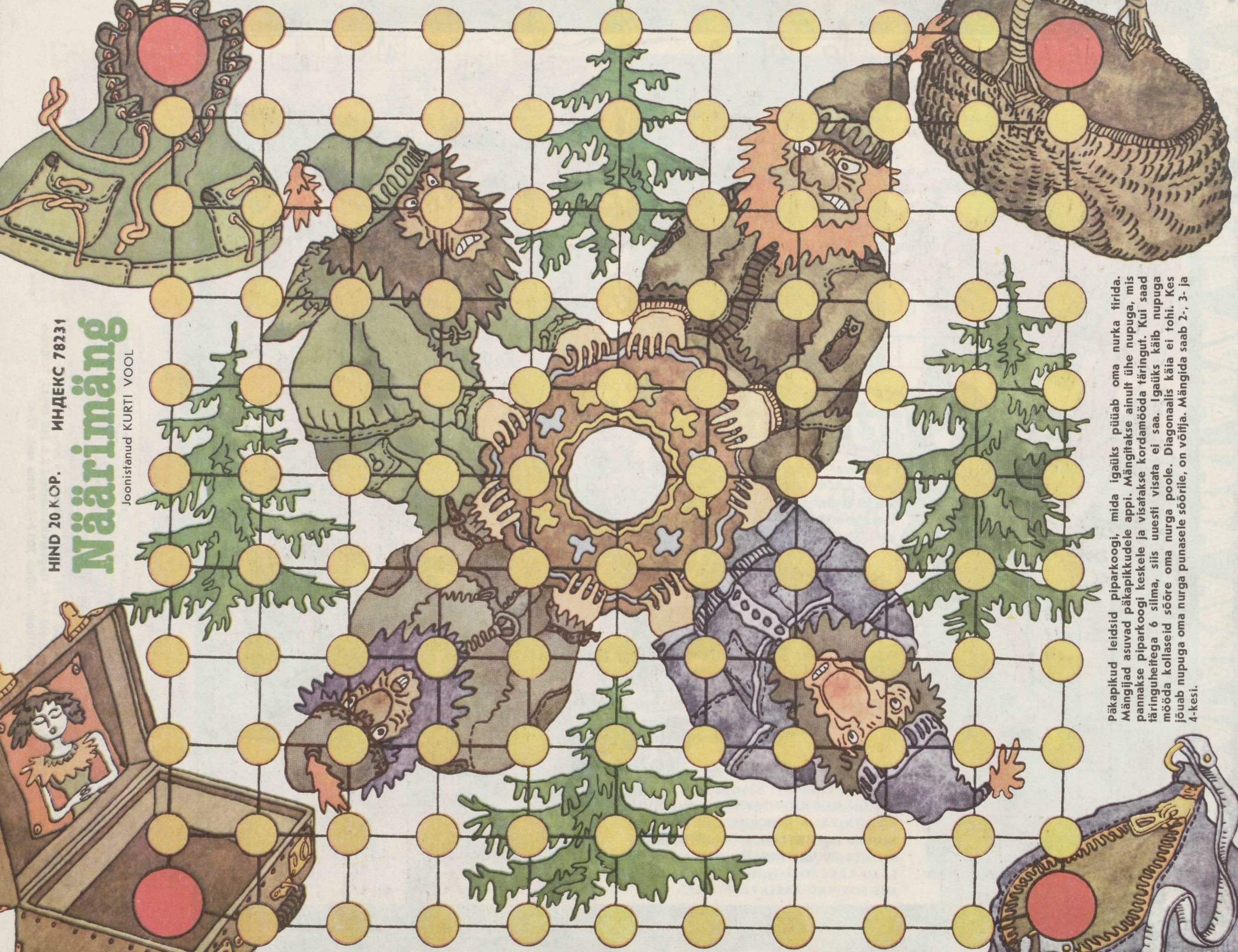
1	õ	õ	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	A	14	õ	15	16	17	!

HIND 20 KOP.

ИНДЕКС 78231

Näärimäng

Joonistanud KURTI VOOL

Päkapikud leidsid piparkoogi, mida igauks püüab oma nurka tirida. Mängijad asuvad päkapikkudele appi. Mängitakse ainult ühe nupuga, mis pannakse piparkoogi keskele ja visatakse kordamööda täringut. Kui saad täringuheitaga 6 silma, siis uuesti visata ei saa. Igauks käib nupuga mööda kollaseid sõre oma nurga poole. Diagonaalis käia ei tohi. Kes jõuab nupuga oma nurga punasele sõrile, on võitja. Mängida saab 2-, 3- ja 4-kesi.